

בעזה"ת

הסכם יעקב ולבן
צאן לבן
פרשת ויצא

כתה ד

תלמוד תורה "קדושת לוי"
ע"ש הרה"ק מברדיטשוב זי"ע"א

נערך ע"י המלמד
ר משה פריד
הערות יתקבלו בברכה

05331-81200

בעז"ה

תוכן הענינים

4.....	הקדמה	φ
5-7.....	הסבר בצורת טבלאות	φ
8-11.....	ציורים (שרטוטים)	φ
12-17.....	הפסוקים בפרשה עם הסבר וטייטש	φ
18-19.....	שאלות ותשובות	φ

פרשת הסכם יעקב ולבן – צאן לבן

הקדמה

בפרשה זו נאמרו הרבה פירושים, וכן בפי רש"י עצמו נאמרו הרבה פירושים, ואנו פירשנו לפי פי רש"י, וברש"י עצמו לפי הפירוש הקל והמובן יותר לתלמידים, ובא"י אלו פרטים שרש"י לא ביאר שילבנו גם משאר מפרשי התורה.

נקודה חשובה להבהרה בכדי שיוכלו להבין את מהלך העניינים באופן

בהיר ונהיר

- ❖ קודם עשיית ההסכם היה כאן עדר אחד, שזה היה שייך ללבן ואת זה היה יעקב רועה (להלן: העדר המרכזי).
- ❖ ובזמן עשיית ההסכם שאז הסיר לבן חלק מהצאן ומסרם לידי בניו – אזי נהיה כאן עדר שני, שזה שייך ללבן והם מסורים בידי בני לבן (להלן: העדר שבידי בני לבן).
- ❖ ובהמשך, אחרי שהצאן אשר נמצאות בהעדר המרכזי יולידו וולדות, ויעקב יקבל את חלקו המגיע לו מהוולדות, ויפריש אותם שיהיו עדר נפרד וימסרם לידי בניו – אזי יתהווה כאן עדר שלישי, שזה שייך ליעקב והם מסורים בידי בני יעקב (להלן: העדר שבידי בני יעקב).

פירוש המראות המופיעים בפרשה

שורב גופו שחור ויש לו הרבה נקודות לבנות	נקודים:
שורב גופו שחור ויש לו הרבה כתמים לבנים כמו טלאים	טלואים:
שכמעט כל גופו שחור ורק למטה ב-4 הקרסולים יש לו פס לבן	עקודים:
שורב גופו שחור ויש לו הרבה פסים לבנים שנכנסים מזה לזה, כ-	ברודים:
שכמעט כל גופו שחור ויש לו קצת שערות לבנות פה ושם, מה שלא יכול להיחשב לא כנקודות ולא כטלאים	אשר לבן בו:
כפשוטו	חומים:
שחורים לגמרי בלי שערות לבנות כלל	שחורים:

<p>מהעיזים : הנקודים וטלואים וכן העקודים וברודים מהכבשים : החומים. (אלו שנמצאו בעדר המרכזי - בצבעים הנ"ל - עוד קודם עשיית ההסכם) ויתנו אותם לידי בני לבן</p>	<p>מה יוציאו מהעדר של לבן שיעקב רועה ?</p>	
<p>עוזים : אשר לבן בו והחומים והשחורים (ראה ציור 2) כבשים : הנקודים והטלואים והעקודים וברודים, וכל אשר לבן בו, והשחורים.</p>	<p>מה ישאר בעדר של לבן שיעקב רועה?</p>	<p>ההסכם</p>
<p>בעיזים : נקודים וטלואים וכן עקודים וברודים בכבשים : חומים (ממה שיוולד בעדר המרכזי - בצבעים הנ"ל - מזמן עשיית ההסכם והלאה)</p>	<p>מה יקבל יעקב לשכרו ?</p>	
<p>שבעיזים יישארו כאלו שיש להם קצת שערות לבנות (הנקראים אשר לבן בו) שאינם נחשבות לנקודות, ומהם יש תקוה וסיכוי שיוולדו מהם עיזים נקודים וטלואים ועקודים וברודים</p>	<p>מה היתה מחשבתו של יעקב ?</p>	

<p>מהעיזים החזקות : נקודים וטלואים וכן עקודים וברודים, וגם כל אשר לבן בו מהעיזים החלשות : נקודים וטלואים וכן עקודים וברודים מהכבשים : החומים (לבן הארמי הפר את ההסכם בזה שהוא הוסיף להוציא מהעיזים החזקות גם כל אשר לבן בו)</p>	<p>מה הוציא לבן ?</p>	
<p>מהעיזים החזקות : החומים והשחורים מהעיזים החלשות : אשר לבן בו וכן החומים והשחורים מהכבשים : הנקודים והטלואים והעקודים וברודים, וכל אשר לבן בו, והשחורים (ראה ציור 4)</p>	<p>מה השאיר לבן ?</p>	<p>הפרת ההסכם</p>
<p>בעיזים החזקות : בגלל שלבן הארמי הוציא את כל אשר לבן בו, ולכן אין סיכוי שמעיזים שחורים או חומים ייוולדו עיזים נקודים (ואולי מאחד ממאה עיזים שחורים או חומים נולד עז נקוד-אבל זה מעט מאוד ולא משתלם ליעקב) בעיזים החלשות : אפילו שישם כן השאיר לבן הארמי את אשר לבן בו, ולכן יש כן סיכוי שיוולדו עיזים נקודים-אבל הוולדות יהיו מועטות, בגלל שעיזים חלשות מולידות פחות מהחזקות, ובנוסף לכך הוולדות שכבר כן ייוולדו יהיו חלשות כמו אמם, ואין זה משתלם ליעקב</p>	<p>למה הופרה מחשבתו של יעקב ?</p>	

<p>יעקב לקח מקלות ופיצל (קילף) בהם פצלות (קילופים) לבנות, בצורת נקודים טלואים עקודים וברודים. הקליפות של המקלות היו שחורים, וכשמקלפים את הקליפות מתגלה הצבע הלבן שמתחת לקליפה.</p> <p>את המקלות האלו הוא תקע לתוך שקתות המים-רק בזמן שהעיזים החזקות באו לשתות (ולא בזמן של העיזים החלשות, וכן לא בזמן של הכבשים).</p> <p>ועל ידי שהעיזים החזקות רואים את המקלות האלו בזמן שהם שותים, לכן הוולדות שייוולדו להם יהיו באותם צבעים של המקלות- נקודים טלואים עקודים וברודים. (ראה ציור 5)</p>	<p>תחבולה א בעיזים עם המקלות</p>	
<p>יעקב הפריד את הכבשים הנקודים וטלואים והעקודים וברודים מתוך שאר הכבשים ושם אותם עדר לבדו (עדר א).</p> <p>אח"כ הוא נתן לעדר הזה ללכת קדימה, ולעיזים השחורים וכן לעיזים אשר לבן בו מהחלשים-הוא נתן ללכת מאחוריהם (עדר ב).</p> <p>ועל ידי זה שהעיזים רואים את הכבשים - עם הצבעים הנ"ל - בזמן שהם מטיילים, לכן הוולדות שייוולדו לעיזים יהיו באותם צבעים של הכבשים – דהיינו נקודים וטלואים עקודים וברודים. (ראה ציור 7)</p>	<p>תחבולה ב בעיזים עדר קדימה ועדר אחורה</p>	<p>תחבולות יעקב (בעדר המרכזי)</p>
<p>יעקב הפריד את העיזים החומים מתוך שאר העיזים ושם אותם עדר לבדו (עדר ג).</p> <p>אח"כ הוא נתן לעדר הזה ללכת קדימה, ולכבשים השחורים וכן לכבשים אשר לבן בו-הוא נתן ללכת מאחוריהם (עדר ד). (ראה ציור 7)</p> <p>ועל ידי זה שהכבשים רואים את העיזים החומים בזמן שהם מטיילים, לכן הוולדות שייוולדו לכבשים יהיו באותו צבע של העיזים - דהיינו חומים.</p>	<p>תחבולה בכבשים עדר קדימה ועדר אחורה</p>	

הערה: כל התחבולות שיעקב עשה, היה בהעדר המרכזי, כדי שלכל הפחות חלק מהוולדות ייוולדו בצורות המגיעים ליעקב בשכרו, וכדי שיעקב לא ייצא מופסד.
אך מובן ופשוט, שמה שיעקב הרוויח לחלקו והעבירם לידי בני יעקב, מה שבהמות אלו יולידו בעתיד יהיו כל הוולדות שייכים ליעקב, ולא משנה באיזה צבע יולידו.

<p>במקביל לתחבולות שעשה יעקב קרה כאן עוד דבר, והוא:</p> <p>שהקב"ה ראה איך שלבן הארמי מנסה לגנוב את יעקב, ועזר לו-על ידי זה- שהקב"ה שלח מלאכים שיביאו מהעדר שבידי בני לבן, את העיזים הנקודים וטלואים ועקודים וברודים להעדר המרכזי.</p> <p>וכך היו המלאכים מביאים את העיזים הנקודים וכדו מפעם לפעם לקצת זמן להעדר המרכזי, ואח"כ מחזירים אותם חזרה להעדר שבידי בני לבן.</p> <p>ועל ידי שהעיזים (שבהעדר המרכזי) רואים את העיזים הנקודים וכדו (שהובאו ע"י המלאכים), לכן הוולדות שייוולדו להם יהיו באותו צבע-דהיינו נקודים וכדו.</p> <p>(דבר זה-שהמלאכים הביאו בהמות מהעדר שבידי בני לבן – קרה בזמן שאף אחד לא ראה, כגון באמצע הלילה, ולכן לא ראה יעקב את זאת בעין גשמית, אלא שהמלאך</p>	<p>המלאכים מביאים עיזים נקודים</p>	<p>מהשמים עוזרים ליעקב גם בדרך נס</p>
--	--	---

<p>אחרי שעבר תקופה מסוימת והעיזים האימהות התחילו להוליד, וראה לבן שנולדים הרבה מאוד עיזים בצבעים נקודים טלואים עקודים וברודים.</p> <p>וכן הכבשות האימהות התחילו להוליד, וראה לבן שנולדים הרבה מאד כבשים בצבע חום, ויעקב מרוויח הרבה-ולא כמו שלבן חשב שיעקב ירוויח רק קצת.</p> <p>לכן החליט לבן לשנות את תנאי השכר לצבע אחר, ואמר לבן ליעקב שמעכשיו והלאה רק מה שייוולד בצבע <u>האחר</u> יהיה ליעקב.</p>	<p>לבן משנה את תנאי השכר</p>	<p>שינוי ההסכם (החלפת המשכורת)</p>
<p>והקב"ה לא נתן ללבן לגנוב את יעקב, ולכן בפעם הבאה שהעיזים והכבשים הולידו וולדות, נולדו כולם בצבע <u>האחר</u>.</p> <p>וכשראה לבן שכולם נולדים כמו הצבע האחר, החליט שוב לשנות את תנאי השכר לצבע <u>שונה</u>, ואז שוב לא נתן הקב"ה ללבן לגנוב את יעקב, וכל הוולדות נולדו בצבע <u>השונה</u>.</p> <p>וכך שינה לבן שוב ושוב את תנאי השכר כל פעם למשהו אחר, עד מאה פעמים, ובכל פעם הקב"ה עזר ליעקב שהוולדות ייוולדו בדיוק כמו התנאי האחרון.</p>	<p>הקב"ה עוזר שוב ליעקב</p>	

הערה: ייתכן לומר שלאחר שלבן שינה את ההסכם (אין כוונתנו על הפרת ההסכם שהיה בהתחלה, אלא כוונתנו על שינוי תנאי השכר אחרי שכבר נולדו וולדות פעם ראשונה), יותר לא היה יעקב עושה את התחבולות, אלא בָּטַח בהקב"ה, והסתמך על מה שהמלאך אמר לו בחלום בשם הקב"ה (בפסוק לא, יא) שלא יפחד מלבן ושהקב"ה יעזרהו, ומשם ואילך כל הוולדות שנולדו בצורה כזו או בצורה אחרת הכל היה לגמרי בדרך נס ובלי תחבולות כלל.

מה היה ההסכם בין יעקב ללבן?

מה יימסר בידי בני לבן?

ציור 1

הצאן של לבן שאמור להימסר ביד בני לבן - שנקרא העדר שבידי בני לבן

כבשים

חומים

עיזים

נקודים, טלואים
עקודים, ברודים

מה יישאר ליעקב לרעות?

ציור 2

הצאן של לבן שיעקב אמור לרעות - שנקרא העדר המרכזי

כבשים

נקודים, טלואים
עקודים, ברודים
אשר לבן בו
שחורים

עיזים

אשר לבן בו
חומים, שחורים

איך הפר לבן הארמי את ההסכם?

מה נמסר בידי בני לבן?

ציור 3

הצאן של לבן שנמסר ביד בני לבן - שנקרא העדר שבידי בני לבן

כבשים
חומים

עיזים חזקות
נקודים, טלואים
עקודים, ברודים
אשר לבן בו

עיזים חלשות
נקודים, טלואים
עקודים, ברודים

מה נשאר ליעקב לרעות?

ציור 4

הצאן של לבן שיעקב רועה - שנקרא העדר המרכזי

כבשים
נקודים, טלואים
עקודים, ברודים
אשר לבן בו
שחורים

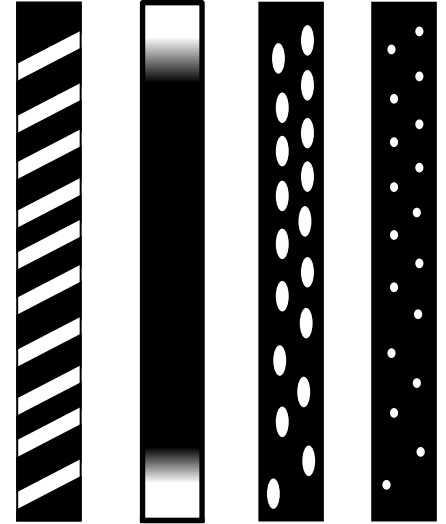
עיזים חזקות
חומים, שחורים

עיזים חלשות
אשר לבן בו
חומים, שחורים

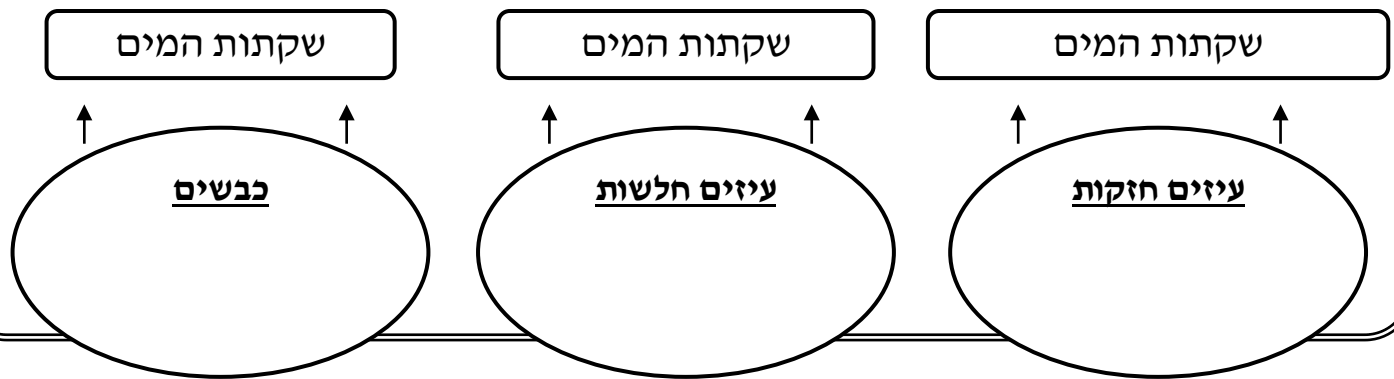
מה היה תחבולת יעקב עם המקלות?
ואיך סידר יעקב את הצאן בשעה ששתו?
תחבולה זו עשה רק בעיזים

ציור 5 : תחבולה א בעיזים

הצאן של לבן שיעקב רועה - שנקרא העדר המרכזי

תחבולה א' בעיזים

ציור 6: איך נראה העדר המרכזי – אחרי שלבן הארמי הפר את ההסכם, ולפני שיעקב עשה את התחבולה של עדר קדימה ועדר אחורה (ציור זה היא הקדמה לציור הבא)

הצאן של לבן שיעקב רועה - שנקרא העדר המרכזי

כבשים
 נקודים, טלואים, עקודים,
 ברודים, אשר לבן בו,
 שחורים

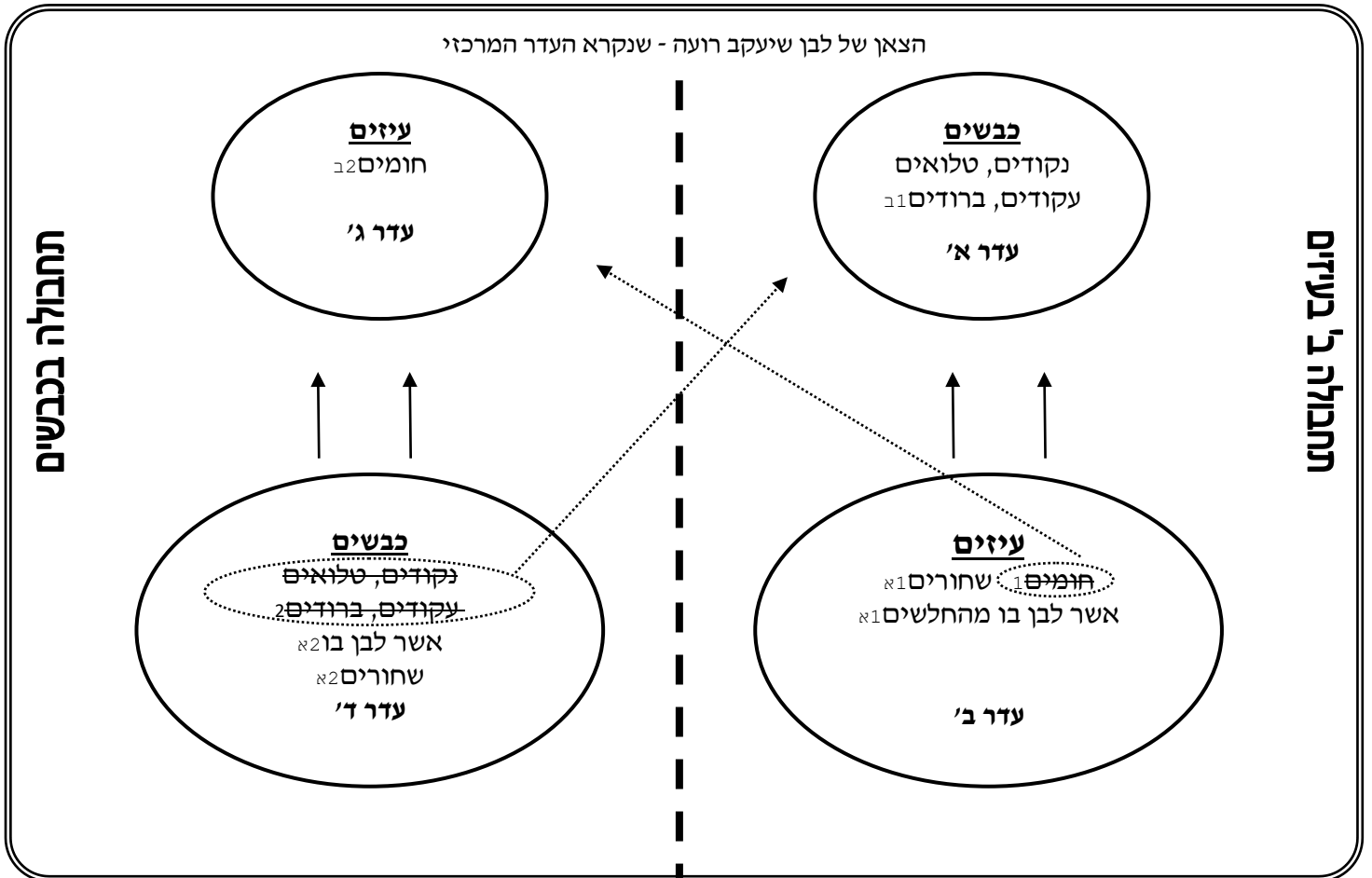
עיזים
 חומים, שחורים
 אשר לבן בו מהחלשים

מה היה תחבולת יעקב ע"י שימת עדר קדימה ועדר אחורה?

ואיך סידר יעקב את הצאן בשעה שרעו?

תחבולה זו עשה בין בעיזים ובין בכבשים

ציור 7 – תחבולה ב בעיזים □ תחבולה בכבשים

הערות

1. מכאן הופרדו העיזים החומים והושמו בתור עדר נפרד (עדר ג') כדי שילכו לפני הכבשים.

א1. הסברנו זאת לתלמידים כפי שמופיע כאן, בכדי שלא להלאות ושלא לבלבל אותם עם מדי הרבה פרטים, אבל למען האמת יתכן אולי לומר, שאת החלשים מבין העיזים השחורים וכן העיזים אשר לבן בו מהחלשים-הוריד יעקב ושם אותם בתור עדר נפרד (עדר ה), והם לא הלכו מאחורי עדר א, שהרי בעיזים החלשים יעקב אינו מעוניין שיולידו בצורת נקודים וכדו – משום שהוא לא מעוניין בחלשים.

ב1. יתכן אולי לומר, שאת החזקים מת וך הכבשים הנקודים וכדו הוא כן הניח בעדר ד, כדי שילכו מאחורי העיזים החומים ובכדי שיולידו כבשים חומים, משום ש מה שהוא צריך למען המטרה שילכו כבשים נקודים וכדו (בעדר א) לפני העיזים, למען צורך זה מספיק לו שילכו כבשים נקודים וכדו רק מהחלשים.

2. מכאן הופרדו הכבשים הנקודים וטלואים עקודים וברודים והושמו בתור עדר נפרד (עדר א') כדי שילכו לפני העיזים.

א2. יתכן אולי לומר, שאת החלשים מבין הכבשים השחורים וכן את החלשים מבין הכבשים אשר לבן בו - הוריד יעקב ושם אותם בתור עדר נפרד (עדר ה), והם לא הלכו מאחורי עדר ג, משום שיתכן שבכבשים החלשים יעקב אינו מעוניין שיולידו בצבע חום – משום שהוא לא מעוניין בחלשים.

ב2. יתכן אולי לומר, שאת החזקים מתוך העיזים החומים הוא כן הניח בעדר ב, כדי שילכו מאחורי הכבשים הנקודים וכדו ובכדי שיולידו עיזים נקודים ו כדו, משום שמה שהוא צריך למען המטרה שילכו עיזים חומים (בעדר ג) לפני הכבשים, למען צורך זה מספיק לו שילכו עיזים חומים רק מהחלשים.

(הערות א1, א2, ב2, ציינו רק כדי לעורר את לב המעיין, אך לא פירטנו זאת לתלמידים)

הערה: כדי להבין טוב יותר את הנושא - ראה את הנכתב בעמוד 4

כללים להבנת הפסוקים שבפרשתנו

[1] בדרך כלל כשכתוב במקרא "צאן" הכוונה היא בין עיזים ובין כבשים, אך בפרשתנו ישנם פעמים שהכוונה היא רק לעיזים. (ונציין אי"ה כל פעם במקומו, האם הכוונה היא כללי [בין עיזים ובין כבשים], או שהכוונה היא לעיזים בלבד)

[2] במין הבהמה שנקרא "עיזים" יש גם שם פרטי לזכר ושם פרטי לנקבה, שהזכרים נקראים עתודים או תיישים והנקבות נקראות עיזים, ולכן כשכתוב במקרא "עיזים" פעמים שהכוונה הוא לשם המין והכוונה הוא בין לזכרים ובין לנקבות, ופעמים שהכוונה הוא לשם הפרטי והכוונה הוא רק לנקבות. (ונציין אי"ה כל פעם במקומו)

[3] כשבים/כבשים היינו הך.

[4] "שה" יכול להיקראות בין עז ובין כבש, ולכן כשכתוב במקרא "שה", פעמים שהכוונה לעיזים, ופעמים שהכוונה לכבשים, ופעמים שהכוונה לשניהם (שה מוזכר בפסוק ל"ב).

[5] בכל פעם שנוזכר במקרא, אחד או כמה מה-4 מראות (נקודים, טלואים, עקודים, ברודים) הכוונה היא לכל ה-4 מראות (חוץ מבפרק ל"א פסוק ח).

טייטש פרשת ויצא

הסבר	פסוק	טייטש
	פסוק לא	
לבן שואל ליעקב מה אתן לך בעד עבודתך ויעקב עונה	וַיֹּאמֶר מָה אֶתֶּן לְךָ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב	האט לבן געזאגט וואס זאל איך געבן צו דיר האט יעקב געזאגט
כעת אינך צריך לתת לי כלום	לֹא תִתֶּן לִי מְאוּמָה	דו זאלסט מיר גארנישט געבן
אם תעשה לי את מה שמפורט להלן בפסוק ל"ב	אִם תַּעֲשֶׂה לִי הַדָּבָר הַזֶּה	אויב דו וועסט מיר טוהן די זאך
אחזור בי מכוונתי ללכת לארץ כנען	אָשׁוּבָה	וועל איך זיך צוריק קערן
אשאר כאן לרעות את צאנך (כללי) ולשמור אותם	אֶרְעָה צֹאנֶךָ אֶשְׁמֵר	איך וועל פאשן דיינע שעף איך וועל אפהיטן
	תנאי הסכם יעקב ולבן	
	פסוק לב	
אעבר ביחד אתך בכל צאנך (כללי)	אָעֲבֹר בְּכָל צֹאנֶךָ	איך וועל אריבערגיין צווישן אלע דיינע שעף
היום מיד אחרי שמִסְכַּמִּים את ההסכם ואתה לבן הארמי תוציא משם	הַיּוֹם הַסֵּר מִשָּׁם	היינט נעם אוועק פון דארטן
כל עז זכר בצורות נקודים וטלואים וכן גם בצורות עקודים וברודים	כָּל עֵז זָכָר נִקְדָּה	א יעדע לעמל א ציג א געפינטלטע
וכל כבש בין הזכרים ובין הנקבות בצבע חום	וְכָל עֵז חוּם	און א יעדע ברוינע לעמל
וכל עז נקבה בצורות טלואות ונקודות, וכן גם בצורות עקודות וברודות.	בְּכָשִׁים וְטֹלְאָה וְנִקְדָּה	פון די שעפסן און א געלאטעטע און א געפינטלטע
ואת כל הנ״ל תמסור ביד בני לבן (העדר שבידי בני לבן) ומה שיוולד מהיום והלאה בהעדר המסור בְּיָדֵי (העדר המרכזי) כדוגמת הצורות הנ״ל – יהיה זה לשכרי	בְּעֵזִים וְהָיָה שְׂכָרֵי	פון די ציגן און דאס וועט זיין מיין באלוינונג
	מוזכר בפסוק ל"ב 3 סוגים של הסרה [1 עיזים זכרים [2 כבשים [3 עיזים נקבות	
	פסוק לג	
ותאמר ותעיד בי צדקתי	וְעִנִּיתָ בִּי צְדָקָתִי	און סוועט עדות זאגן אין מיר מיין ערלעכקייט

בזמן העתיד, כשאתה לבן הארמי תבדוק אותי אם לא לקחתי לשכרי ממה שלא מגיע לי	בְּיוֹם מָחָר	אין א מארגנ דיגע טאג
שצדקתי תבוא להעיד על שכרי	כִּי תְּבֹא עַל שְׂכָרִי	אז מיין ערלעכקייט וועט קומען עדות זאגן אויף מיין באלוינונג פאר דיר
בפניך, ואז תראה שלקחתי רק את מה שמגיע לי	לְפָנֶיךָ כֹּל אֲשֶׁר אֵינְנוּ	אלעס וואס סאיז נישט א געפינטלטע און א געלאטעטע פון די ציגן און א ברוינע פון די שעפסן
שבאם תמצא בעדרי (העדר שבידי בני יעקב) ממין העיזים משהו שאיננו לא נקוד ולא טלוא וכמו כן אינו לא עקוד ולא ברוד	נֶקֶד וְטְלוּא פְּעִזִים וְחוּם בְּכֶשֶׁבִים	אז תדע שזה נמצא אצלי ע"י גניבה
או שתמצא ממין הכבשים משהו שאיננו חום	גָּנוּב הוּא אֶתִי	אז דאס געגנבעט ביי מיר
פסוק לד		
ויאמר לבן אני מסכים	וַיֹּאמֶר לְבָן הֵן	האט לבן געזאגט יא
הלוואי ותסכים אתה לכך ולא תחזור בך מההסכם (כי ללבן השתלם מאוד ההסכם הזה)	לֹא יִהְיֶה כְּדַבְּרְךָ	הלוואי זאל זיין אזוי ווי דיינע רייד
לבן מפר את ההסכם		
פסוק לה		
ולבן הוציא עוד באותו יום (כי לבן פיחד אולי יעקב יתחרט מההסכם)	וַיֵּסֶר בְּיוֹם הַהוּא אֶת הַתְּיָשִׁים הַעֲקָדִים וְהַטְּלָאִים	און לבן האט אוועק גענומען און יענעם טאג די באקן די קנעכל געפלעקטע און די געלאטעטע און די אלע ציגן די געפינטלטע און די געלאטעטע אלעס וואס איז דא אין דעם א ווייסקייט
את העיזים הזכרים העקודים והטלואים וכן גם הנקודים והברודים (בין מהחזקים ובין מהחלשים)	וְאֶת כָּל הַעִזִּים הַנְּקֻדוֹת וְהַבְּרֻדוֹת (בֵּין מֵהַחֲזָקוֹת וּבֵין מֵהַחֲלָשׁוֹת)	
ואת העיזים הנקבות הנקודות והטלואות וכן גם העקודות והברודות (בין מהחזקות ובין מהחלשות)		
וכן מה שיש בו קצת לבן, <u>מהחזקים</u> שבמין העיזים (כאן הוסיף על ההסכם)	כֹּל אֲשֶׁר לְבָן בּוֹ	
וכל כבש חום מהזכרים ומהנקבות	וְכָל חוּם בְּכֶשֶׁבִים	און אלע ברוינע פון די שעפסן
ולבן נתן את מה שהוציא לידי בני לבן	וַיִּתֵּן בְּיַד בְּנָיו	און ער האט דאס געגעבן און די האנט פון זיינע זוהן
מוזכר בפסוק ל"ה 3 סוגים של הסרה 1 עיזים זכרים 2 עיזים נקבות 3 כבשים		
פסוק לו		
ולבן הרחיק מרחק שצריך ללכת אותו שלשה ימים	וַיֵּשֶׁם דְּרָךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים	און לבן האט געלייגט א וועג פון דריי טעג צווישן אים
בין צאנו של לבן שבידי בני לבן (העדר שבידי בני לבן) ובין צאנו של לבן שבידי יעקב (העדר המרכזי)	בֵּינוּ וּבֵין יַעֲקֹב	און צווישן יעקב
ויעקב רועה את צאן לבן שנותרו בהעדר המרכזי (שלבן השאיר ליעקב עיזים כאלו שיש להם קצת שערות לבנות-רק מהעיזים החלשות)	וַיַּעֲקֹב רֹעֶה אֶת צֹאן לְבָן הַנּוֹתֵרֹת	און יעקב האט געפאשעט די שעף פון לבן די איבער-געבליבענע
<p>והיות שלבן לא השאיר ליעקב סיכוי שיוולדו עיזים נקודים וכדו מהעיזים החזקות, ורק מהעיזים החלשות נשאר ליעקב סיכוי, שהוולדות מהם מועטות וגם חלשות, לכן נתחכם יעקב על לבן</p> <p style="text-align: center;">תחבולה א בעיזים (ל"ז-ל"ט)</p>		
פסוק לז		
ויעקב לקח מקל מהעץ לבנה כשזה היה עוד לח ומקל מהעץ לזו ומקל מהעץ ערמון, וזהו קילוף בהם קילופים לבנים, בצורות נקודות טלואות עקודות וברודות-לבנות	וַיִּקַּח לוֹ יַעֲקֹב מִקַּל לְבָנָה לַח וְלֹז וְעֶרְמוֹן וַיַּפְצֵל בָּהֶן פְּעֻלוֹת לְבָנוֹת	האט יעקב גענומען פאר זיך א שטעקן פון לבנה א פייכטע און א שטעקן פון לז און א שטעקן פון ערמון און ער האט געשיילט אין זיי ווייסע שיילונגען
שע"י שקילף בקליפה מיני צורות שונות התגלה הצבע הלבן שיש בגזע העץ	מִחֲשֵׁף הַלְבָן אֲשֶׁר עַל הַמְּקָלוֹת	וואס דאס האט אויפגעדעקט די ווייסקייט וואס איז אויף די שטעקענעס
פסוק לח		
פסוק לח		

הוא תקע לתוך האדמה	וַיִּצַג	און ער האט אריין געשטעקט
את המקלות שקילף בצורות נקודות טלואות עקודות וברודות	אֶת הַמִּקְלוֹת אֲשֶׁר פִּצַּל	די שטעקענעס וואס ער האט אפגעשיילט
ליד שוקת המים ששם זורמים המים	בְּרֵהִטִים	ביי די וואסער לויפונגען
ששם בְּמִקּוֹם השוקת באים הצאן (כללי) לשתות	בְּשִׁקְתוֹת הַמַּיִם אֲשֶׁר תִּבְאֵן הַצֶּאֱן לְשִׁתוֹת	ביי די אנטרינקערס פון די וואסער וואס דארטן קומען די שעף טרינקען
במקום ההוא שם יעקב את המקלות אל מול העיזים החזקים	לִנְכַח הַצֶּאֱן	אקעגן די ציגן
והעיזים התחממו בעת שבאו לשתות	וַיִּחַמְנָה בְּבֹאֵן לְשִׁתוֹת	און זיי האבן זיך געווארעמט ווען זיי זענען געקומען טרינקען
פסוק לט		
והעיזים התחממו תוך כדי שהם מסתכלים אל המקלות הנ"ל	וַיִּחַמּוּ הַצֶּאֱן אֶל הַמִּקְלוֹת	און די ציגן האבן זיך געווארעמט קוקנדיג צו די שטעקענעס
והעיזים החזקים ילדו	וַתֵּלְדֵן הַצֶּאֱן עֲקֵדִים	און די ציגן האבן געבוירן קנעכל געפלעקטע
וולדות עם צורות של עקודים נקודים וטלואים וכן ברודים	נִקְדִים וְטִלְאִים	געפינטלטע און געלאטעטע
תחבולה ב בעיזים		
פסוק מ		
והכבשים בצורות נקודים טלואים עקודים ברודים	וְהַכְּשִׁיבִים	און די שעפסן
הפריד יעקב מתוך שאר הכבשים שבהעדר המרכזי	הַפְּרִיד יַעֲקֹב	האט יעקב אפגעטיילט
ובזמן שהבהמות הלכו לרעות, שם יעקב את פני העיזים	וַיִּתֵּן פְּנֵי הַצֶּאֱן	און ער האט געשטעלט די פנים פון די ציגן
אל מול הכבשים העקודים נקודים טלואים וברודים, דהיינו שהעיזים הלכו מאחורי הכבשים	אֶל עֲקֵד	אקעגן די קנעכל געפלעקטע
תחבולה בכבשים		
וכן עשה עם העיזים החומים שבהעדר המרכזי, שהפריד אותם מתוך שאר העיזים שבהעדר המרכזי, והוא שם את העיזים החומים ללכת קדימה, ולכבשים הוא נתן ללכת מאחוריהם	וְכָל חוּם בְּצֶאֱן לָבֹן	און אזוי אויך אלע ברוינע פון די ציגן פון לבן
חוזר לבאר את שני התחבולות האחרונות שבפסוק זה		
וי עקב עשה מהכבשים הנקודים וטלואים וכו וכן מהעיזים החומים-עדרים נפרדים	וַיִּשֶׁת לוֹ עֲדָרִים לְבָדוֹ	און ער האט געשטעלט סטאדעס באזונדער
ולא עירבב את הכבשים הנקודים וטלואים וכו וכן העיזים החומים עם שאר הצאן (כללי) שבהעדר המרכזי (והטעם הוא כדי שיוכל להוליך אותם קדימה)	וְלֹא שָׁתַם עַל צֶאֱן לָבֹן	און ער האט זיי נישט געשטעלט צווישן די אנדערע שעף פון לבן
חוזר לבאר את התחבולה הראשונה עם המקלות (מ"א-מ"ב)		
פסוק מא		
והיה בכל פעם שהגיע התקופה שמתחממות	וְהָיָה	און סאיז געווען
העיזים שמולידות מוקדם, והם העיזים החזקות (ובדרך כלל מולידות וולדות חזקות כמותן)	בְּכָל יָחַם הַצֶּאֱן	און די צייט וואס סהאט זיך געווארעמט די ציגן
אז שם יעקב את המקלות אל מול העיזים החזקות	הַמִּקְשָׁרוֹת וְשָׁם יַעֲקֹב אֶת הַמִּקְלוֹת	די פרי געבוירערס האט יעקב געלייגט די שטעקענעס
במקום זרימת המים (ששם העיזים שותות)	לְעֵינֵי הַצֶּאֱן	אקעגן די ציגן
כדי שיתחממו תוך כדי שהם מסתכלים אל המקלות	בְּרֵהִטִים לְיִחְמְנָה בְּמִקְלוֹת	ביי די וואסער לויפונגען זיי צו ווארעמען קוקנדיג צו די שטעקענעס
פסוק מב		
וכשהגיע התקופה שאז מתחממות העיזים שמולידות מאוחר, והם העיזים החלשות (ובדרך כלל מולידות וולדות חלשות כמותן)	וּבְהֶעֱטִיף הַצֶּאֱן	און אין די צייט פון די שפעסט געבוירערס פון די ציגן
אז לא שם יעקב את המקלות	לֹא יָשִׁים	האט ער דאס נישט געלייגט
ולכן היה הפועל יוצא, אחרי שהוולדות נולדו והיו צריכים להתחלק עם הוולדות בין יעקב לבין לבן	וְהָיָה	און סאיז געווען
הוולדות שנולדו מאוחר, דהיינו שנולדו לאמהות החלשות ולכן הם עצמם חלשים, הם הלכו לחֶלְקוֹ של לבן, בגלל שכל הוולדות החלשים נולדו במראות שלא ממראות המגיעות ליעקב	הֶעֱטִפִים לְלָבֹן	די שפעסט געבוירענע איז געווען צו לבן
והוולדות שנולדו מוקדם, דהיינו שנולדו לאמהות החזקות ולכן הם עצמם חזקים, הם הלכו לחֶלְקוֹ של יעקב, בגלל שכל הוולדות	וְהַקְשָׁרִים	און די פרי געבוירענע

החזקים נולדו במראות המגיעות ליעקב	לְיַעֲקֹב	איז געווען צו יעקב
פסוק מג		
והאיש יעקב התחזק (התעשר) מאד מאד	וַיִּפְרָץ הָאִישׁ מְאֹד מְאֹד	און די מענטש האט זיך געשטארקט זייער זייער
והיה לו צאן (כללי) שמתרבות ומולידות יותר מהרגיל	וַיְהִי לוֹ צֹאן רַבּוֹת	און סאיז געווען צו אים שאף וואס זיי מערן זיך
וחלק מהצאן שהיה לו הוא מכר במחיר יקר (כי כולם ידעו שהצאן של יעקב מולידות יותר מהרגיל והיו מוכנים לשלם על זה הרבה כסף), ובכסף הזה הוא קנה שפחות ועבדים וגמלים וחמורים	וַיִּשְׁפָּחוּת וַעֲבָדִים וְגַמְלִים וְחֲמֹרִים	און דינסטן און קנעכט און קעמלען און אייזלען
פרק-לא פסוק א		
בסוף ה-6 שנים שעבד יעקב ללבן בשכר הצאן-שמע יעקב את דברי בני לבן איך שהם אומרים שיעקב לקח את כל מה ששייך לאבינו (דהיינו שיעקב לקח בשכרו מהנולדים-גם מה שאינו ממראות ההסכם) וממה ששייך לאבינו הוא אסף את כל הרכוש הזה (הם טענו שיעקב לקח חלק מהצאן ששייך ללבן ומכרם, ומהכסף הזה יעקב קנה את השפחות ועבדים וגמלים וחמורים)	וַיִּשְׁמַע אֶת דְּבָרֵי בְנֵי לְבָן לְאֹמְרוֹ לְקַח יַעֲקֹב אֶת כָּל אֲשֶׁר לְאָבִינוּ וּמֵאֲשֶׁר לְאָבִינוּ עָשָׂה אֶת כָּל הַכֶּבֶד הַזֶּה	און יעקב האט געהערט די רייד פון די זיהן פון לבן אזוי צו זאגן יעקב האט גענומען אלעס וואס געהער צו אונזער טאטע און פון וואס סגעהער צו אונזער טאטע האט ער פארזאמלט די גאנצע פארמעגן
פסוק ב		
ויעקב ראה את פני לבן והנה לבן אינו מראה לו פנים יפות כמו אתמול ושלשום-אלא פנים זועפות, ומזה הבין יעקב שלבן מאמין ללשון הרע של בני חלום יעקב בסוף ה-6 שנים	וַיֵּרָא יַעֲקֹב אֶת פְּנֵי לְבָן וְהִנֵּה אֵינָנו עִמּוֹ כְּתִמּוֹל שְׁלִשׁוֹם	און יעקב האט געזעהן די פנים פון לבן און אט ער איז נישט מיט אים אזוי ווי נעכטן אזוי ווי אייערנעכטן
פסוק ג		
וה התגלה ליעקב בחלום הלילה ע"י מלאך ואמר לו ע"י המלאך תחזור לארץ אבותיך ולמקום ששם נולדת ואני אשמור אותך (חלום זה מוזכר עוד פעם להלן בפסוק י"ג)	וַיֹּאמֶר ה' אֵל יַעֲקֹב שׁוּב אֶל אֶרֶץ אֲבוֹתֶיךָ וְלִמְוֹלְדֶיךָ וְאֶהְיֶה עִמָּךְ	האט די אויבערשטער געזאגט צו יעקב קער זיך צוריק צו די לאנד פון דייע עלטערן און צו דיין געבורטס פלאץ און איך וועל זיין מיט דיר
פסוק ד		
ומיד למחרת החלום שלח יעקב שליח וקרא לרחל וללאה אל השדה אל צאנו (כללי), ולא רצה לדבר בבית, כי חשש שמא מישהו ישמע מאחורי הדלת את תכניתו לברוח	וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב וַיִּקְרָא לְרַחֵל וּלְלָאָה הַשָּׂדֶה אֶל צֹאנוּ	האט יעקב געשיקט און ער האט גערופן צו רחל און צו לאה צו די פעלד צו זיינע שעף
פסוק ה		
ואמר יעקב לרחל וללאה אני רואה את פני אביכן לבן הארמי שכבר אינו מראה אלי פנים יפות כמו אתמול ושלשום, משום שהוא חושד בי שכל עשירותי הוא בגלל שגנבתי ממנו אבל האמת הוא שכל עשירותי הוא בגלל שאלוקי אבי היה עמי והוא עזרני להתעשר	וַיֹּאמֶר לְרַחֵל רְאֵה אֲנִכִי אֶת פְּנֵי אֲבִיכֶן כִּי אֵינָנו אֵלַי כְּתִמּוֹל שְׁלִשָׁם וְאֵלֹקֵי אָבִי הָיָה עִמָּדִי	און ער האט געזאגט צו זיי איך זעה די פנים פון אייערע טאטע אז ער איז נישט צו מיר אזוי ווי נעכטן אזוי ווי אייערנעכטן און די גאט פון מיין טאטע איז געווען מיט מיר
פסוק ו		
ואתן יודעות שבכל כוחי עבדתי עבור אביכן	וְאֶתְנָה יְדֹעֶתְךָ כִּי בְּכָל כּוֹחִי עֲבָדְתִּי אֶת אֲבִיכֶן	און איר ווייסט אז מיט מיין גאנצע כח האב איך געדינט אייערע טאטע
פסוק ז		
פסוק ז		
ואביכן (היתל בי) עשה ממני צחוק	וְאֲבִיכֶן	און אייערע טאטע

האט געשפעט פון מיר און ער האט געטוישט מיין באלוינונג	הַתֵּל בִּי וְהַחֲלֵף אֶת מְשַׁכְרְתִּי	והחליף את תנאי משכורת עשרה מנינים (מנין=10, 10 מנינים=100)
צען צאלן און די אויבערשטער האט אים נישט געלאזט	עֲשֶׂרֶת מַנִּים וְלֹא נָתַנּוּ אֲלֵקִים	אך כל כמה שאביכן רצה לקפחני, לא נתן לו הקב"ה יכולת לעשות לי רע
שלעכטס טוהן צו מיר	לְהַרְעֵ עַמְדִּי	
פסוק ח		
אויב אזוי וועט ער זאגן געפינטלטע	אִם כֹּה יֹאמֵר נְקֻדִים	אם אמר לי לשם דוגמא, שכל הנולדים נקודים בלבד יהיה שכרך
וועט זיין דיין באלוינונג וועלן געבוירן די אלע ציגן געפינטלטע	יְהִי־הֵן שְׂכָרְךָ וְיִלְדוּ כָל הַצֹּאן נְקֻדִים	אזי עשה הקב"ה שכל העיזים יולידו נקודים בלבד
און אויב אזוי וועט ער זאגן קנעכל געפלעקטע	וְאִם כֹּה יֹאמֵר עֲקֻדִים	ואם אמר לי לשם דוגמא, שכל הנולדים עקודים בלבד יהיה שכרך
וועט זיין דיין באלוינונג וועלן געבוירן די אלע ציגן	יְהִי־הֵן שְׂכָרְךָ וְיִלְדוּ כָל הַצֹּאן	אזי עשה הקב"ה שכל העיזים יולידו עקודים בלבד (יתכן שיעקב נקט רק לשם דוגמא, ומאידך יתכן שבאמת שניים מתוך ה-100 תנאים היה נקודים בלבד ועקודים בלבד. אך זאת היא ודאי שהתנאי הראשון ממש, לא היה לא נקודים בלבד ולא עקודים בלבד, אלא כל ה-4 מראות)
קנעכל געפלעקטע	עֲקֻדִים	
פסוק ט		
און די אויבערשטער האט אפגעשיידט פון די סטאדעס פון אייערע טאטע	וַיִּצַל אֲלֵקִים אֶת מִקְנֵה אַבְיָכֶם	וכל מה שהרווחתי הוא בגלל שהקב"ה הפריש את הנולדים מתוך העדרים של אביכם (העדר המרכזי) והקב"ה נתן לי (דהיינו שהקב"ה עשה נס, שכל פעם יולדו הנולדים, בדיוק לפי התנאי האחרון שלבן עשה)
און ער האט מיר געגעבן	וַיִּתֵּן לִי	יעקב מספר לנשיו את החלום שחלם בתחילת ה-6 שנים (י"ו"ב) [חלום זה לא נזכר עד עכשיו בפסוקים]
פסוק י		
און סאיז געוועהן אין די צייט וואס די שעף האבן זיך געווארעמט	וַיְהִי בַּעֲת יַחַם הַצֹּאן	והיה זה בתקופה שהצאן מתחממות (בתחילת ה-6 שנים, אחרי שלבן הפר את ההסכם והוציא מהעיזים החזקות את אשר לבן בו)
און איך האב אויפגעהויבן מיינע אויגן און איך האב געזעהן אין די חלום	וַאֲשֶׁא עֵינַי וַאֲרָא בְּחִלּוֹם	ואשא את עיני וראיתי בחלום, מראה אשר אח"כ התקיים בפועל ובמציאות
און אט די באקן	וַהֲנִה הַעֲתִידִים	והנה העיזים הזכרים
וואס גייען ארויף אויף די ציגן זענען קנעכל געפלעקטע געפינטלטע און מיט ווייסע פסים	הַעֲלִים עַל הַצֹּאן עֲקֻדִים נְקֻדִים וּבְרָדִים	שעולים על העיזים שבהעדר המרכזי (ע"י שהמלאכים מביאים אותם מהעדר שבידי בני לבן להעדר המרכזי) הם במראות עקודים נקודים וברודים וכן טלואים, דהיינו כמו מראות ההסכם
פסוק יא		
און סהאט געזאגט צו מיר א מלאך פון די אויבערשטער אין די חלום	וַיֹּאמֶר אֵלַי מַלְאָךְ הָאֱלֹקִים בְּחִלּוֹם	ומלאך האלוקים שהתגלה אלי בשם הקב"ה אמר לי בחלום
יעקב און איך האב געזאגט אט בין איך	יַעֲקֹב וַאֲמַר הֲנִנִּי	הוא קרא לי בשמי יעקב ואמרתי לו הנני
פסוק יב		
און ער האט געזאגט הייב אויף דייע אויגן און זעה די אלע באקן	וַיֹּאמֶר שָׂא נָא עֵינֶיךָ וּרְאֵה כָּל הַעֲתִידִים	ויאמר אלי המלאך בשם הקב"ה הרם כעת את עיניך וראה שכל העיזים הזכרים שעולים על העיזים שבהעדר המרכזי (ע"י שמובאים בידי המלאכים מהעדר שבידי בני לבן)
זענען קנעכל געפלעקטע געפינטלטע	עֲקֻדִים נְקֻדִים	הם במראות עקודים נקודים וברודים וכן טלואים

און מיט ווייסע פסים	וּבְרָדִים	
ווייל איך האב געזעהן	כִּי רָאִיתִי	וכל זאת אני עושה כדי לעזור לך, בגלל שראיתי את מה שלבן
אלעס וואס לבן טוהט צו דיר	אֶת כָּל אֲשֶׁר לָבֵן עָשָׂה לָךְ	עושה כדי לקפח אותך
כעת יעקב מספר לנשיו את החלום שחלם אתמול בסוף ה-6 שנים, המוזכר בפסוק ג (רמב"ן)		
פסוק יג		
איך בין די גאט	אֲנֹכִי הִקַּל	אני האלוקים שהתגליתי אליך בבית-קל, כשיצאת מארץ כנען
וואס האט זיך באוויזן אין בית קל	בֵּית קַל	
וואס דו האסט דארט געזאלבט	אֲשֶׁר מְשַׁחַתְּ שָׁם	אשר יצקת שם שמן על המצבה (לפי רש"י, הפי אשר גידלת שם
א מצבה	מִצְבָּה	(מצבה)
וואס דו האסט געטוהן צו מיר דארטן א נדר	אֲשֶׁר נִדַרְתָּ לִּי שָׁם נֶדֶר	ואשר נדרת שם נדר, שאם אשמור עליך ואצילך מעשיו ומלבן [1] תקריב קרבן בְּמִקוֹם הַמִּצְבָּה [2] תוריד מעשר מהרווחים שלך
יעצט	עַתָּה	
שטיי אויף	קוּם	עכשיו קום וצא מן הארץ הזאת (ארץ ארם)
גיי ארויס פון די לאנד	צֵא מִן הָאָרֶץ הַזֹּאת	
און קער זיך צוריק	וְשׁוּב	ושוב לארץ ששם נולדת, וגם תקיים שם את הנדר (כל הנ"ל אמר
צו דיין געבורטס לאנד	אֶל אֶרֶץ מוֹלֶדְתְּךָ	לו המלאך בשם הקב"ה)
פסוק יד		
און רחל מיט לאה האבן געענטפערט	וַתַּעַן רַחֵל וְלָאָה	רחל ולאה ענו ואמרו ליעקב
און זיי האבן געזאגט צו אים	וַתֹּאמְרָנָה לוֹ	
צו דען איז נאך דא צו אונז	הַעוֹד לָנוּ	
א טייל	חֶלֶק	איזה סיבה יש לנו להישאר פה? האם אנו מצפים לקבל חלק
און א ארבטייל	וְנַחֲלָה	וירושה בבית אבינו? הרי יש לו בנים שהם יירשו אותנו
אין די שטוב פון אונזערע טאטע	בְּבֵית אֲבִינוּ	
פסוק טו		
צו דען נישט	הֲלוֹא	
פרעמדע	נְכָרִיּוֹת	הרי כמו זרות נחשבנו לו
זענען אונז גערעכנט געווארן צו אים	נַחֲשָׁבְנוּ לּוֹ	
אז ער האט אונז פארקויפט	כִּי מָכַרְנוּ	שהרי בשעה שהשיא אותנו, לא די שהוא לא נתן לנו נדוניה, אלא שעוד מכר אותנו לך תמורת עבודתך שעבדת 7 שנים עבור כל אחת מאתנו
און ער האט אויך אויפגעגעסן	וַיֹּאכַל גַּם אֶכּוֹל	ועוד גם אכל את כספנו (יש בזה שני פירושים, [1] שהיה מן הראוי, שאת הכסף שהוא חסך-בזה שהוא לא היה צריך לשכור רועה צאן-ע"י זה שהוא העסיק אותך, את הכסף הזה היה צריך לתת לנו, ואילו הוא לא נתן לנו כלום מזה. [2] שהוא הפר את ההסכם אתך ושינה כל פעם את תנאי ההסכם של שכר הצאן כדי שלא תקבל כלום [ומה שבכל זאת הרווחת, זה לא ממנו, אלא בגלל שהקב"ה עשה לך נס])
אונזערע געלט	אֶת פְּסָפְנוּ	
פסוק טז		
נאר	כִּי	
די גאנצע רייכקייט	כָּל הָעֶשֶׂר	(מאבינו אין לנו כלום, ומה שיש לנו כן, זה) רק מה שהפריש
וואס די אויבערשטער האט אפגעשיידט	אֲשֶׁר הִצִּיל אֱלֹקִים	מאבינו ונתן לנו-ע"י הנס
פון אונזערע טאטע	מֵאֲבִינוּ	
נאר דאס איז צו אונז	לָנוּ הוּא	רק זה מה שנשאר לנו ולבנינו
און צו אונזערע קינדער	וּלְבָנֵינוּ	
און יעצט	וְעַתָּה	
אלעס וואס די אויבערשטער האט געזאגט	כָּל אֲשֶׁר אָמַר אֱלֹקִים	וכעת עשה מה שהקב"ה אמר לך ותחזור לארץ כנען בלי לשאול
צו דיר	אֶלְיָךְ	את רשותו של אבינו ובלי להיפרד ממנו
טוה	עֲשֵׂה	

שאלות מתמצות על פרשתינו

הערה: כדי להבין יותר טוב את הנושא – ראה את הנכתב בעמוד 4

ש. מה דרש יעקב לקבל בשכרו ?

ת. מה שיוולד משעת ההסכם ואילך, בעיזים – נקודים טלואים וברודים, ובכבשים – החומים.

ש. מה דרש יעקב מלבן הארמי שיסיר מהעדר ?

ת. העיזים שהיו במראות נקודים טלואים וברודים, והכבשים שהיו במראה חום – שנמצאו בעדר המרכזי בשעת ההסכם

ש. למה דרש יעקב מלבן שיסיר את הנ"ל ?

ת. שאם לבן לא היה מסיר, אזי לאחר זמן כשיוולדו וולדות ויעקב יבוא לקחת את שכרו, אזי יכול להיות ללבן פתחון פה לטעון [1] אלו הבהמות עם המראות שאתה יעקב רוצה לקחת לא נולדו עכשיו אלא היו שם כבר לפני ההסכם [2] שאלו הולדות במראות אלו נולדו כך בגלל שהאבות והאמהות הם במראות אלו ולכן הוא לא מסכים

ש. מה חשב יעקב? הרי אם לבן יסיר את האבות ואמהות במראות הנ"ל – האיך יולד וולדות במראות הנ"ל ? (השאלה היא בעיזים, משום שבכבשים לא נתבאר מה היתה מחשבתו של יעקב)

ת. שהיות והעיזים במראה אשר לבן בו כן יישארו בעדר, לכן מהם יש סיכוי שייוולדו נקודים טלואים וברודים

ש. מה פירוש המראות, נקודים, טלואים, עקודים, ברודים, אשר לבן בו ?

ת. נקודים: שרוב גופו שחור ויש לו הרבה נקודות לבנות

טלואים: שרוב גופו שחור ויש לו הרבה כתמים לבנים כמו טלואים

עקודים: שכמעט כל גופו שחור ורק למטה ב-4 הקרסולים יש לו פס לבן

ברודים: שרוב גופו שחור ויש לו הרבה פסים לבנים שנכנסים מזה לזה, כזה:

אשר לבן בו: שכמעט כל גופו שחור ויש לו קצת שערות לבנות פה ושם, מה שלא יכול להיחשב לא כנקודות ולא כטלואים

ש. מה הוציא לבן למעשה מהעיזים ?

ת. הוא חילק את העיזים לחזקים וחלשים, ומהחזקים הוא הוציא נקודים טלואים וברודים והוסיף להוציא נגד ההסכם גם אשר לבן בו, ומהחלשים הוא הוציא כמסוכם: נקודים טלואים וברודים

ש. מה הוציא לבן מהכבשים ?

ת. כמסוכם – החומים (לא נתפרש שלבן הפיר את ההסכם בכבשים)

ש. למה הופרה מחשבתו של יעקב ?

ת. בעיזים החזקות: בגלל שלבן הארמי הוציא את כל אשר לבן בו, ולכן אין סיכוי שמעיזים שחורים או חומים ייוולדו עיזים נקודים (ואולי מאחד ממאה עיזים שחורים או חומים נולד עז נקוד-אבל זה מעט מאוד ולא משתלם ליעקב)

בעיזים החלשות: אפילו שיש כן השאיר לבן הארמי את אשר לבן בו, ולכן יש כן סיכוי שייוולדו עיזים נקודים-אבל הולדות יהיו מועטות, בגלל שעיזים חלשות מולידות פחות מהחזקות, ובנוסף לכך הולדות שכבר כן ייוולדו יהיו חלשות כמו אמם, ואין זה משתלם ליעקב

ש. מה היה התחבולה שיעקב עשה עם המקלות ?

ת. שבשעה שהצאן באו לשתות מהשוקת, אזי כשהעיזים החזקות באו לשתות הוא שם מקלות בצורות נקודים טלואים וברודים מול העיזים החזקות, כדי שיתחממו תוך כדי שהם מסתכלים על המקלות עם הצורות הנ"ל ויולידו בצורות הנ"ל

ש. למה כשהעיזים החלשות באו לשתות וכן כשהכבשים באו לשתות – הוא לא שם מקלות ?

ת. עיזים חלשות – בגלל שהוא לא מעוניין לקבל וולדות חלשות והוא מעוניין רק בוולדות חזקות, וכבשים – בגלל שהוא במילא לא יקבל כבשים בצורות נקודים וכו' אלא חום בלבד.

ש. איך הוא עשה את המקלות עם הצורות הנ"ל ?

ת. הוא לקח מקלות שהיה להם קליפה בצבע שחור והגזע עץ בפנים היה לבן, ועיי שהוא מקלף בקליפה צורות של נקודות או טלואים וכדומה הוא מקבל נקודות לבנים וטלואים לבנים וכדומה

ש. מה היה התחבולה שיעקב עשה בעיזים – ע"י עדר קדימה ועדר אחורה ?
ת. שבשעה שהצאן הלכו לרעות הוא חילק את הצאן באופן הזה: הוא לקח את הכבשים הנקודים והטלואים והעקודים והברודים (שהם כן נשארו בעדר) והוא נתן להם ללכת קדימה, ולעזים – (חוץ מהעיזים החומים, שהרי אותם הוא יצטרך לתחבולה דלהלן) – הוא נתן ללכת מאחורה, וע"י שהעיזים רואים כבשים נקודים וכו' לכן הם יולידו נקודים וכו' (ראה בעמוד 11 ציור 7).

ש. מה היה התחבולה שיעקב עשה בכבשים – ע"י עדר קדימה ועדר אחורה ?
ת. שבשעה שהצאן הלכו לרעות הוא חילק את הצאן באופן הזה: הוא לקח את העיזים החומים (שהם כן נשארו בעדר) והוא נתן להם ללכת קדימה, ולכבשים – (חוץ מהכבשים נקודים טלואים עקודים וברודים, שהרי אותם הוא הצטרך לתחבולה דלעיל) – הוא נתן ללכת מאחורה, וע"י שהכבשים רואים עיזים חומים לכן הם יולידו חומים (ראה בעמוד 11 ציור 7).

ש. מה היה הנס שהקב"ה עשה ליעקב ?
ת. ה שלח מלאכים והם הביאו מהעדר שבידי בני לבן (מה שלבן הסיר בתחילת ההסכם) עיזים נקודים טלואים עקודים וברודים להעדר המרכזי שיעקב רועה, וכך הם הביאו מפעם לפעם לקצת זמן ואח"כ הם החזירו אותם להעדר שבידי בני לבן, וע"י זה שהעיזים שיעקב רועה רואים את העיזים הנקודים וכו' שהובאו מהעדר שבידי בני לבן - לכן הם יולידו נקודים וכו' [נס זה נתפרש בעיזים, אך לא נתפרש האם נס דומה נעשה גם בכבשים]

ש. כשראה לבן אחרי שנולדו בפעם הראשונה וולדות, שחלק גדול מהוולדות נולדים במראות שלפי ההסכם צריך להיות של יעקב, ויעקב מרוויח הרבה – מה עשה לבן ?
ת. הוא אמר ליעקב שמה שאמרת ליך בהסכם שתקבל נקודים וטלואים עקודים וברודים, לא התכוונתי כפשוטו אלא משהוא אחר (כגון מראה נקודים ומראה טלואים מעורבבים באותו בהמה).

ש. ומה ענה לו יעקב על זה ?
ת. שאתה לבן הארמי אינך יכול לשנות את תנאי ההסכם למפרע, אבל אתה יכול להתנות שמה שיולד מכאן ואילך רק לפי המראה של התנאי החדש רק זה יהיה שייך ליעקב, ואכן כך הוסכם ביניהם.

ש. ומה קרה אח"כ ?
ת. ה עשה ליעקב נס, שמה שנולד אחרי התנאי החדש היה בדיוק כפי המראה של התנאי החדש, ולכן שינה לבן שוב את התנאי, וכל פעם שלבן שינה את התנאי (לבן שינה 100 פעמים את התנאי) עשה ה נס שיולד בדיוק כפי המראה של התנאי האחרון של לבן [לפי דעת כמה מפרשים, אחרי שלבן שינה את מראה התנאי, אזי יעקב לא עשה יותר את תחבולותיו, אלא בטח בהקב"ה והסתמך על מה שנאמר לו בחלום שלא יפחד מלבן ושהקב"ה יעזרהו, ומשם ואילך כל מה שנולד בצורה כזו או בצורה אחרת היה לגמרי בדרך נס].

